

Першина А.І.

*студентка четвертого курсу інституту
міжнародних відносин ім. Б.Д.Гаврилишина
Західноукраїнський національний університет*

Науковий керівник:

Поперечна Г.М.

*Д.філ.(право), доцент, доцент кафедри
міжнародного та європейського права
Західноукраїнський національний університет*

УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ПРАВОВА ВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ

Стрімкий розвиток цифрових технологій та впровадження систем штучного інтелекту зумовлюють трансформацію традиційних підходів до укладення договорів у цивільному праві. Автоматизовані системи дедалі частіше виступають не лише інструментами обробки інформації, а й безпосередніми учасниками договірних відносин, здатними самостійно ініціювати, погоджувати та виконувати угоди [1; 2]. Особливої актуальності набувають так звані Machine-to-Machine (M2M) контракти, що укладаються між технічними пристроями без безпосередньої участі людини [3; 4].

Застосування M2M контрактів відкриває значні можливості для оптимізації бізнес-процесів, зокрема скорочення часу укладення угод, зниження транзакційних витрат та мінімізацію людського фактору. Такі технології активно використовуються у фінансовій сфері, логістиці, енергетиці, електронній комерції та системах Інтернету речей, забезпечуючи автоматичне реагування на зміни ринкового середовища [1; 5].

Водночас широке впровадження автономних договорів породжує низку складних правових проблем. Традиційна модель договірного права ґрунтується на усвідомленому волевиявленні сторін, тоді як у випадку M2M контрактів рішення приймається алгоритмом без безпосередньої участі людини. Це

викликає питання щодо визначення сторін договору, юридичної природи «волі» штучного інтелекту та розподілу відповідальності за можливі помилки або збої системи [5; 7]. Додатково постає проблема забезпечення належного рівня захисту даних та кібербезпеки.

Вирішення зазначених проблем потребує комплексного підходу, що поєднує правові та технічні механізми. Важливим інструментом є використання криптографічного захисту даних, зокрема алгоритмів шифрування, які забезпечують конфіденційність і цілісність інформації [5]. Не менш значущою є автентифікація пристроїв за допомогою цифрових сертифікатів та електронних підписів, що дозволяє ідентифікувати суб'єкта, від імені якого укладається договір [1; 5].

Суттєву роль відіграє також використання технологій незмінного журналювання операцій, зокрема блокчейн, що забезпечує прозорість та можливість відстеження всіх дій системи [2; 5]. Це дозволяє встановити обставини укладення договору та визначити причини можливих порушень. Крім того, необхідним є впровадження багаторівневих систем кіберзахисту, що включають контроль доступу, захист каналів зв'язку та регулярне оновлення програмного забезпечення [5].

Важливим напрямом є також формування чітких правових стандартів, які визначають вимоги до цифрової ідентифікації, електронних підписів та сертифікації пристроїв. Дотримання міжнародних стандартів у сфері інформаційної безпеки сприятиме забезпеченню юридичної визначеності та легітимності M2M контрактів [5; 7].

Отже, використання штучного інтелекту в процесі укладення договорів є перспективним напрямом розвитку цивільного обороту, який сприяє підвищенню ефективності економічних процесів. Водночас забезпечення правової визначеності та безпеки учасників таких відносин можливе лише за умови поєднання сучасних технічних рішень із належним правовим регулюванням, що дозволить мінімізувати ризики та забезпечити баланс інтересів усіх суб'єктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Christidis K., Devetsikiotis M. Blockchains and smart contracts for the Internet of Things. IEEE Access. 2016.
2. Swan M. Blockchain: Blueprint for a New Economy. O'Reilly Media, 2015.
3. oneM2M. Technical Specifications. 2021. URL: <https://www.onem2m.org/technical/published-documents>
4. IBM Research. Autonomous Machine-to-Machine Transactions. 2017.
5. European Union Agency for Cybersecurity (ENISA). Security and Resilience of Smart Contract Systems. 2020.
6. Markou C., Koutroumpis P. Legal and Regulatory Issues of Smart Contracts. Computer Law & Security Review. 2020.

УДК 347.6:341.231.14(477)

Петренко В.А.

*студент першого курсу юридичного факультету
Західноукраїнський національний університет*

Науковий керівник:

Поперечна Г.М.

*Д.філ.(право), доцент, доцент кафедри
міжнародного та європейського права
Західноукраїнський національний університет*

ЦИФРОВА БЕЗПЕКА ТА ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У ПРИВАТНОПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ. (ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ПРИВАТНОГО ПРАВА)

Стрімка цифровізація суспільних, економічних та правових процесів зумовила суттєве зростання обсягів обробки персональних даних у приватноправових відносинах. Активне впровадження електронних сервісів, дистанційних форм взаємодії, цифрових платформ та автоматизованих систем аналізу інформації істотно підвищило ризики порушення права особи на приватність. Особливої актуальності проблематика захисту персональних даних